

INFORME DE DESEMPEÑO AMBIENTAL

PERÍODO DE XANEIRO A DECEMBRO DE 2023

ÍNDICE

---

1. INTRODUCCIÓN	3
2. ALCANCE DO SISTEMA DE XESTIÓN AMBIENTAL.....	4
3. POLÍTICA AMBIENTAL.....	5
4. ASPECTOS AMBIENTAIS.....	6
5. DESEMPEÑO AMBIENTAL	8
5.1. CONSUMO DE RECURSOS NATURAIS.....	8
5.2. EMISIÓN Á ATMOSFERA	10
5.3. XERACIÓN DE RESIDUOS.....	10
6. FACTORES DE CONVERSIÓN	12
7. PROGRAMAS DE MELLORA	13
8. MELLORES PRÁCTICAS DE XESTIÓN AMBIENTAL.....	14

1. INTRODUCCIÓN

A Deputación de Pontevedra situou a axenda ambiental como prioridade da súa acción de goberno. A transición ecolóxica é un obxectivo transversal que estará presente a partir de agora en todos os proxectos emprendidos desde o Pazo provincial; un deles será implantar un sistema de xestión ambiental de acordo cos requisitos establecidos na norma UNE-EN ISO 14001:2015.

O obxecto deste informe é facilitarlles ás partes interesadas información relativa ao desempeño ambiental durante o ano 2023.

Súmame a este gran reto apaixonante no que está en xogo o futuro do planeta e o noso benestar.

2. ALCANCE DO SISTEMA DE XESTIÓN AMBIENTAL

Todas as actividades dos servizos da Deputación de Pontevedra realizadas no centro de traballo situado no Pazo provincial, na avenida de Montero Ríos, s/n, 36071 Pontevedra.

ARQUITECTURA	ASESORÍA XURÍDICA	COMUNICACIÓN INSTITUCIONAL	RECURSOS HUMANOS E FORMACIÓN
CONTRATACIÓN, FACENDA E PATRIMONIO	CULTURA	DEPORTES	SECRETARÍA XERAL
INTERVENCIÓN	MEDIO AMBIENTE	PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS	TESOURERÍA

3. POLÍTICA AMBIENTAL

Ante a situación de emerxencia climática, unha das cuestións máis urxentes que ten a nosa sociedade é darlle a necesaria resposta ao imparable cambio climático. Por iso, a Deputación de Pontevedra asumiu como prioridade contribuír a este gran reto global.

A institución provincial converteu a transición ecolóxica nun obxectivo transversal da acción de goberno; por este motivo, implantouse un sistema de xestión ambiental no Pazo provincial que inclúe a totalidade dos servizos localizados neste centro: Arquitectura; Asesoría Xurídica; Comunicación Institucional; Contratación, Facenda e Patrimonio; Cultura; Deportes; Intervención; Medio Natural; Prevención de Riscos Laborais; Recursos Humanos e Formación; Secretaría Xeral; e Tesourería.

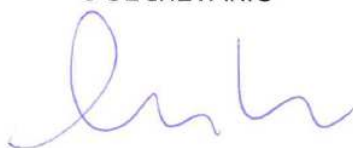
O sistema de xestión implantado demostra o compromiso da Deputación de Pontevedra coa mellora continua do comportamento ambiental e co cumprimento dos seguintes principios:

- Garantir que se cumpran os requisitos legais e outros que a institución subscriba no relativo á xestión ambiental
- Sensibilizar e formar permanentemente as persoas e motivalas a que se sumen a este desafío imparable no que todas e todos somos necesarios
- Protexer o medio:
  - o Minimizando o impacto ambiental dos nosos servizos:
    - Cun uso sostible dos recursos
    - Coa redución das emisións atmosféricas
    - Mediante a segregación en orixe dos residuos xerados
  - o Comprometéndose coa prevención da contaminación
- Establecer obxectivos e accións de mellora alcanzables. Dotar os servizos dos medios e recursos necesarios para conseguilos

A Presidencia da Deputación de Pontevedra comprométese a desenvolver os compromisos fixados nesta política e no propio sistema de xestión ambiental.

Pontevedra, 13 de febreiro de 2020

O SECRETARIO

Por delegación, a xefa do servizo da Escola de Cantería,
segundo R. P. nº 2016001033 de 25 de xaneiro de 2016

4. ASPECTOS AMBIENTAIS

Identificáronse os aspectos ambientais derivados das actividades dos servizos da Deputación de Pontevedra incluídos no alcance do sistema de xestión ambiental, e tamén aqueles asociados a posibles situacións de emerxencia, desde unha perspectiva do ciclo de vida:

- Aspectos directos: xerados polas actividades sobre as que se ten capacidade de control de xestión
- Aspectos indirectos: xerados como consecuencia das actividades sobre as que non se ten pleno control de xestión

Os aspectos ambientais identificados avalíanse para determinar cales son significativos; a continuación, indícanse os aspectos significativos na avaliación realizada correspondente á anualidade 2023:

ASPECTOS AMBIENTAIS DIRECTOS		
CONSUMO DE RECURSOS NATURAIS		
● Consumo de auga	● Consumo de auga de pozo	● Consumo de enerxía eléctrica
● Combustible de calefacción	● Combustible de vehículos, maquinaria e equipos	
XERACIÓN DE RESIDUOS NON PERIGOSOS		
● Orgánicos		
XERACIÓN DE RESIDUOS PERIGOSOS		
● Residuos sanitarios cortantes e punzantes	● Residuos de lámpadas de descarga, non led e fluorescentes	● Residuos de pintura e verniz
● Residuos de envases contaminados	● Residuos de aerosois	
EMISIÓN		
● Emisións á atmosfera: calefacción	● Emisións á atmosfera: vehículos	● Emisións derivadas do consumo de enerxía eléctrica
ASPECTOS AMBIENTAIS INDIRECTOS		
REDACCIÓN DE PROXECTOS TÉCNICOS E DIRECCIÓN DE OBRAS		
● Consumo de auga	● Consumo de electricidade	● Consumo de combustible
● Consumo de materias primas	● Residuos de construción e demolición	● Residuos industriais non perigosos
● Residuos industriais perigosos		
Impacto ambiental:		
● Esgotamento de recursos ● Contaminación de augas e solos ● Contaminación atmosférica ● Contaminación das augas		

Dos aspectos ambientais significativos establecéronse accións de mellora relacionadas coas emisións derivadas do consumo de enerxía eléctrica.

Para garantir o noso correcto comportamento ambiental e dispoñer de información actualizada sobre o noso desempeño, o comité de xestión ambiental controla os diferentes aspectos identificados a través de instrucións de control operacional e indicadores de seguimento ambiental, que son analizados periodicamente para detectar a necesidade de realizar correccións ou implantar accións de mellora.

Respecto dos aspectos ambientais asociados a situacións de emerxencia, definimos as medidas de prevención e actuación en caso de emerxencia, que se distribúen a todo o persoal do Pazo provincial a través da *Guía de boas prácticas ambientais no Pazo provincial da Deputación de Pontevedra*. Ademais, avaliamos as actuacións propostas a través dunha comprobación anual.

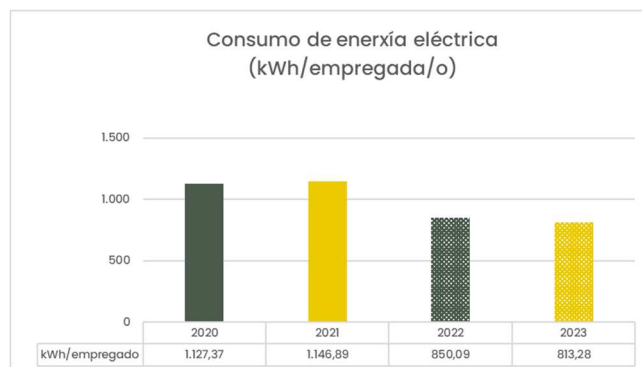
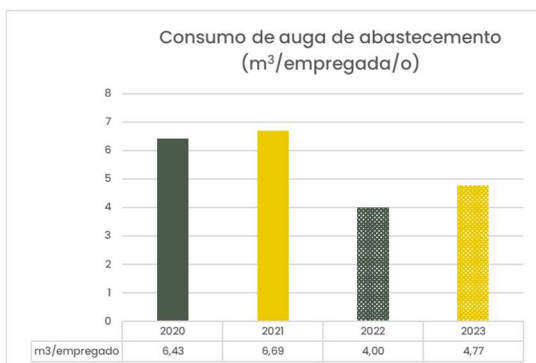
En relación cos aspectos ambientais asociados ao ciclo de vida, sobre os que a Deputación de Pontevedra ten capacidade de influencia, establecemos accións encamiñadas a sensibilizar as distintas partes interesadas e facelas partícipes do noso compromiso coa protección do medio.

<p>Mantemento dos xardíns dos edificios pertencentes á Deputación de Pontevedra</p> <p>Mantemento dos campos de fútbol naturais e sintéticos para a actividade deportiva</p> <p>Servizos de conservación dos xardíns, arboredo e explotación vitivinícola, frutícola e forestal do predio do castelo de Soutomaior</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p>
<p>Mantemento dos vehículos, da maquinaria e dos equipos en obradoiros externos</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p>
<p>Limpeza das instalacións do Pazo provincial</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p> <p>Establecemento de requisitos ambientais na contratación do servizo</p>
<p>Obras e mantemento das instalacións e dos equipos do Pazo provincial</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p> <p>Establecemento de requisitos ambientais na contratación do servizo</p>
<p>Compras e aprovisionamento</p>	<p>Establecemento de requisitos ambientais na contratación do servizo</p>
<p>Redacción de proxectos técnicos e direccións de obra</p>	<p>Establecemento de requisitos ambientais na contratación do servizo</p>
<p>Eventos públicos promovidos pola Deputación de Pontevedra</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p> <p>Establecemento de requisitos ambientais na contratación do servizo</p>
<p>Persoas usuarias das instalacións do Pazo provincial</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais</p>
<p>Servizo de laboratorio e explotación gandeira de Mouriscade</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p>
<p>Xestión do territorio, atención e asesoramento aos concellos e á cidadanía</p>	<p>Plans e programas nos que se fixan obxectivos concretos</p>

5. DESEMPEÑO AMBIENTAL

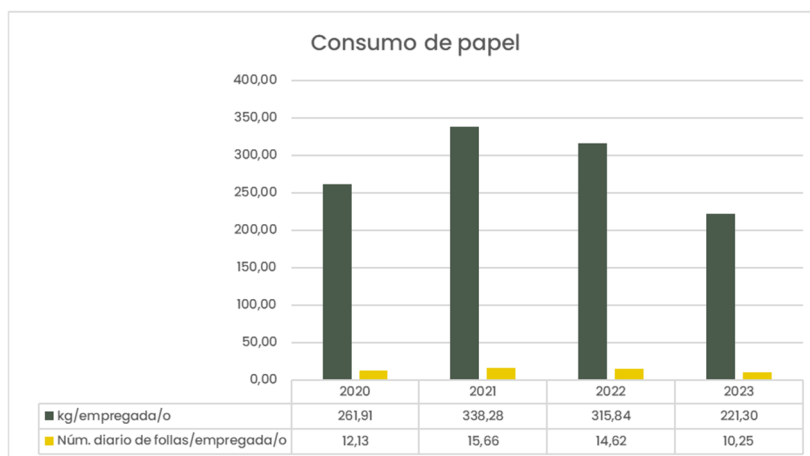
A continuación móstrase a evolución dos aspectos ambientais máis relevantes da nosa actividade dos catro últimos exercicios, co obxecto de analizar a súa tendencia e dispoñer de información para formular posibles obxectivos ou accións de mellora.

5.1. Consumo de recursos naturais

Para o consumo de auga e de enerxía eléctrica decláranse os datos comparativos das anualidades 2020, 2021, 2022 e 2023. Aínda que o ano 2020 foi excepcional debido a crise sanitaria ocasionada pola Covid-19, tendo en conta o resto dos anos existe unha tendencia á baixa tanto no consumo de auga de abastecemento como no consumo de enerxía eléctrica, pois, en relación ao ano 2021, existe unha diminución do 31 % e do 29 %, respectivamente.

Fronte aos indicadores de comportamento ambiental⁽¹⁾, no ano 2023 o consumo de auga de abastecemento no Pazo provincial foi inferior ao parámetro comparativo de excelencia (6,4 m³/empregada/o).

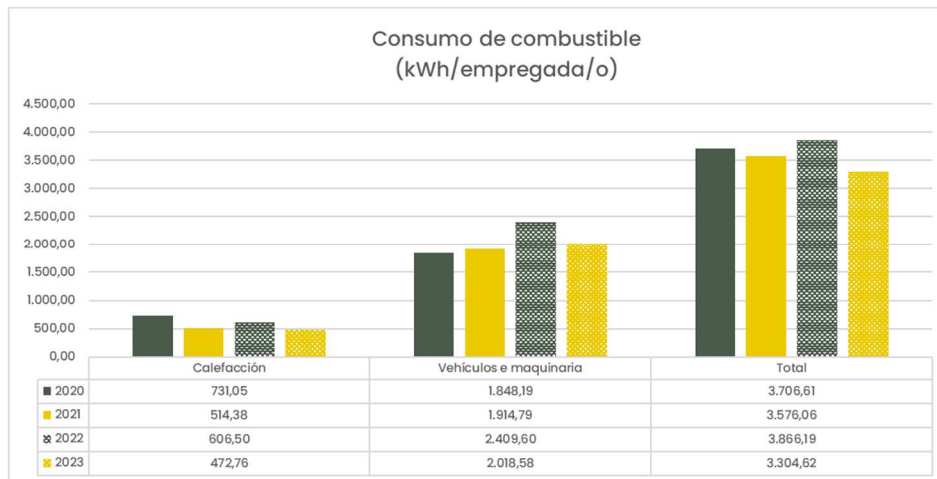

En relación co consumo de papel, decláranse as anualidades 2020, 2021, 2022 e 2023. Despois da comparativa do ano 2023, na que queda patente a gran diminución de consumo de papel con respecto ao ano 2021, a tendencia segue sendo aínda á baixa. Con respecto ao ano 2021 obsérvase unha diminución dun 34 %.

Fronte aos indicadores de comportamento ambiental⁽¹⁾, no ano 2023 o consumo de papel no Pazo provincial é inferior ao parámetro comparativo de excelencia (15 follas/empregada/o).

(1) Decisión (UE) 2019/61 da Comisión, de 19 de decembro de 2018, relativa ao documento de referencia sectorial sobre as mellores prácticas de xestión ambiental, os indicadores sectoriais de comportamento ambiental e os parámetros comparativos de excelencia para o sector da Administración pública no marco do Regulamento (CE) núm. 1221/2009, relativo á participación voluntaria de organizacións nun sistema comunitario de xestión e auditoría ambientais (EMAS).

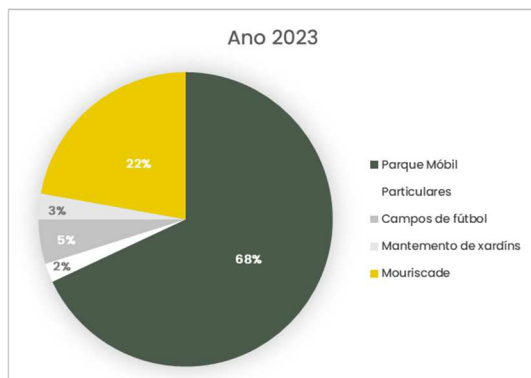

Para o consumo de gasóleo de calefacción e o combustible de vehículos e maquinaria decláranse os datos comparativos das anualidades 2020, 2021, 2022 e 2023.

O cálculo do consumo de combustible de vehículos e maquinaria realízase considerando o seguinte:

- Os vehículos do parque móbil da Deputación de Pontevedra, xa que estes son os que contribúen en maior medida ao consumo.
- Os vehículos particulares do persoal da Deputación de Pontevedra utilizados nos desprazamentos.
- A maquinaria e os equipos utilizados para o mantemento dos xardíns dos edificios pertencentes á Deputación de Pontevedra, dos campos de fútbol naturais e sintéticos para a actividade deportiva, dos servizos de conservación dos xardíns, do arboredo e da explotación vitivinícola, frutícola e forestal do predio do castelo de Soutomaior e do servizo de laboratorio e explotación gandeira de Mouriscade.

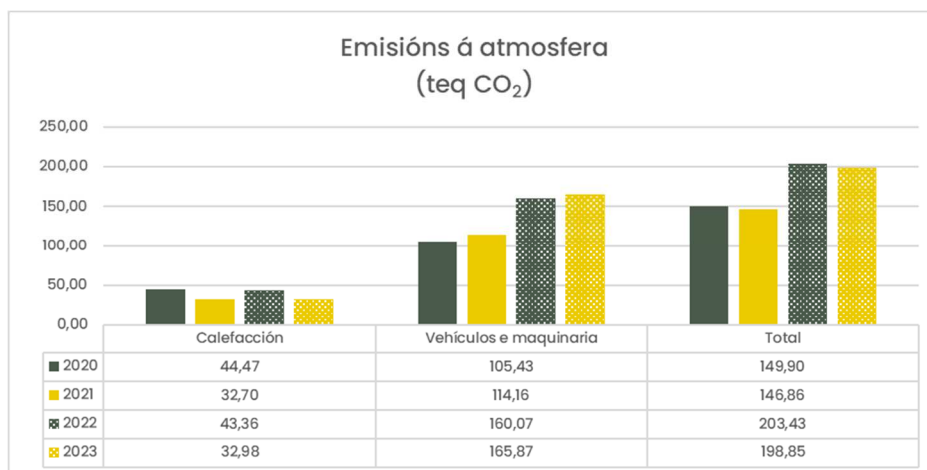

Nos períodos declarados, de maneira xeral, obsérvase unha tendencia a reducir o consumo de combustible; en concreto, reduciuse nun 11 % respecto da media entre os anos 2020 e 2022.

Con todo, ao desagregar os datos, en relación co consumo de combustible de vehículos e maquinaria, a maior porcentaxe procede do parque móbil.

5.2. Emisións á atmosfera

A partir dos datos de consumo de combustible calcúlanse as emisións anuais totais de gases de efecto invernadoiro xerados polo uso das instalacións do Pazo provincial e de vehículos e maquinaria.

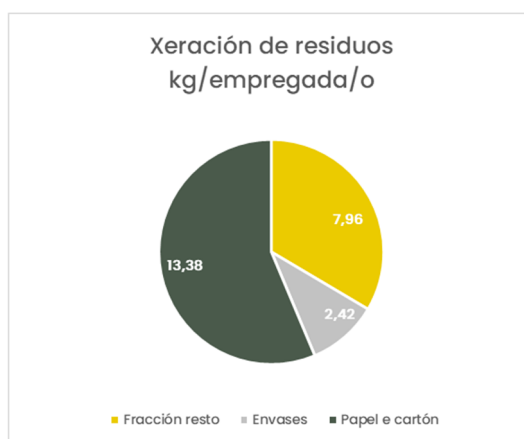

Xa que as emisións están directamente relacionadas co consumo, con respecto á media dos anos 2020 e 2022, obsérvase unha redución dun 18 % nas emisións de gases de efecto invernadoiro xerados polo uso da instalación. As emisións de vehículos e maquinaria aumentan nun 31 %.

Así mesmo, no ano 2023 calculáronse as emisións derivadas do consumo de electricidade no Pazo provincial e estableceuse un obxectivo de redución destas para o ano 2024.

5.3. Xeración de residuos

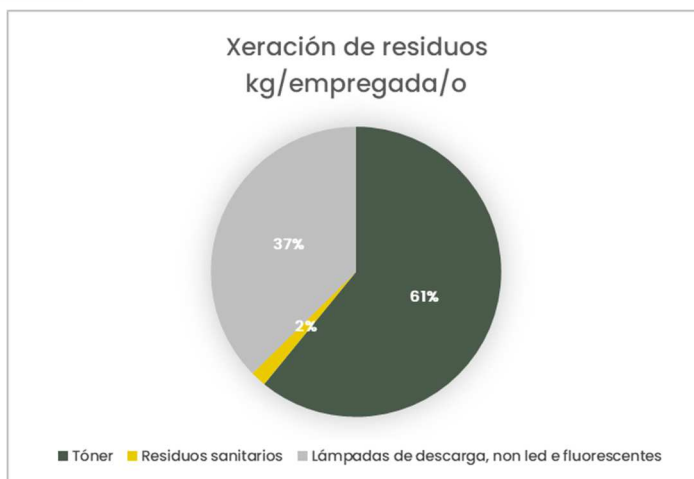
Ao longo de 2023 as principais fraccións de residuos con segregación en orixe, para as que se fai unha estimación das cantidades xeradas, son as seguintes:

Tal e como se pode observar, a xeración de residuos de papel e cartón representa a maior porcentaxe dos residuos producidos.

Fronte aos indicadores de comportamento ambiental⁽²⁾, en 2023 e segundo os datos representados na gráfica anterior coma os residuos propios de oficinas, a xeración no Pazo provincial é superior ao parámetro comparativo de excelencia (200 kg/empregada/o).

Ademais, dispense dos seguintes datos correspondentes á xeración de residuos:

A xestión dos residuos indicados realízase a través dos correspondentes xestores de residuos autorizados.

(2) Decisión (UE) 2019/61 da Comisión, de 19 de decembro de 2018, relativa ao documento de referencia sectorial sobre as mellores prácticas de xestión ambiental, os indicadores sectoriais de comportamento ambiental e os parámetros comparativos de excelencia para o sector da Administración pública no marco do Regulamento (CE) núm. 1221/2009, relativo á participación voluntaria de organizacións nun sistema comunitario de xestión e auditoría ambientais (EMAS).

6. FACTORES DE CONVERSIÓN

(1) Densidade		
Gasóleo de calefacción: 900 kg/m ³	Gasóleo: valor medio de 832,5 kg/m ³	Gasolina: valor medio de 747,5 kg/m ³
(2) PCI		
Gasóleo = 43 GJ/ton = 11944,54 kWh/ton 1 GJ = 277,78 kWh	Gasolina = 44,30 GJ/ton = 12.305,65 kWh/ton 1 MWh=277,78 kWh	
(3) Vehículos particulares		
Consumo medio: 6,3 l/100 km		
(4) Factor de emisión		
Gasóleo de calefacción: 2,686 kgCO ₂ /l	Gasóleo: 2,493 kgCO ₂ /l	Gasolina: 2,157 kgCO ₂ /l
(5) Xeración de residuos		
<p>Fracción resto: Densidade da fracción = densidade da fracción de envases lixeiros = 25-28 kg/m³ (valor medio: 26,5 kg/m³) = 0,0265 kg/l Cada papeleira ten unha bolsa de 20 litros e considérase que por cada oito papeleiras se enche unha bolsa</p>		
<p>Fracción envases: Densidade da fracción = 25-28 kg/m³ (valor medio: 26,5 kg/m³) = 0,0265 kg/l Cada papeleira ten unha bolsa de 20 litros e considérase que as papeleiras se enchen todos os días</p>		
<p>Papel e cartón: Densidade da fracción = 90 kg/m³ = 0,09 kg/l Cada papeleira ten unha capacidade de 87 litros e considérase que as papeleiras se enchen todos os días</p>		
<p>⁽¹⁾ Real decreto 1088/2010, de 3 de setembro, polo que se modifica o Real decreto 61/2006, de 31 de xaneiro</p>		
<p>⁽²⁾ Informe Inventarios GEI 1990-2020 (edición de 2022), anexo 7</p>		
<p>⁽³⁾ Base de datos de vehículos do IDAE (clasificación de consumo relativo: categoría M1; clasificación de consumo relativo C; segmento berlinas familiares medio; tipo de monitorización: gasóleo)</p>		
<p>⁽⁴⁾ Rexistro de pegada de carbono, compensación e proxectos de absorción de dióxido de carbono do Ministerio para a Transición Ecolóxica, versión de abril de 2021</p>		
<p>⁽⁵⁾ Fonte: Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico</p>		

7. PROGRAMAS DE MELLORA

En coherencia co noso compromiso de mellora continua do desempeño ambiental, definimos periodicamente plans de acción de mellora, que se establecen segundo os aspectos ambientais que resultaron significativos e os riscos e as oportunidades identificados, co fin de minimizar o impacto ambiental derivado das nosas actividades.

Para o ano 2024 fíxase como obxectivo a redución dun 5 % das emisións derivadas do consumo de enerxía eléctrica nas instalacións do Pazo provincial e planifícanse accións de mellora relacionadas coa implantación da Sede electrónica.

8. MELLORES PRÁCTICAS DE XESTIÓN AMBIENTAL

Subvencións

Confrarías pesqueiras, federación de confrarías e agrupacións de mariscadoras da provincia de Pontevedra

Proxectos e actuacións que teñan como obxecto a comercialización e a valorización das producións, a formación técnica e o asesoramento para o desenvolvemento da actividade das confrarías e da federación de confrarías, a divulgación e posta en uso das novas tecnoloxías, as enerxías renovables e o aforro enerxético, o material para a vixilancia das producións e os investimentos para mellorar os servizos prestados

Cooperativas agrogandeiras da provincia de Pontevedra

Accións que apoiem ás entidades agrogandeiras en proxectos destinados a recuperar e poñer en valor os recursos agrarios endóxenos de carácter agrícola e gandeiro que teñan como obxecto a comercialización, transformación e valorización das producións; a formación técnica e o asesoramento para o desenvolvemento de proxectos de investigación e innovación tecnolóxica; a posta en uso das novas tecnoloxías; as enerxías renovables e o aforro enerxético; e investimentos para mellorar os servizos prestados pola cooperativa

Convenios

Convenio de colaboración entre a Deputación de Pontevedra e a Asociación Agrogandeira e de Desenvolvemento Rural Agrorural para a realización dun programa sobre o desenvolvemento dos sistemas de cero emisións netas nas explotacións agrogandeiras da provincia de Pontevedra

Programa para impulsar os sistemas de xestión e produción cero emisións netas adaptables ás explotacións agrogandeiras da provincia de Pontevedra

Convenio de colaboración entre a Deputación de Pontevedra e a Asociación Agrogandeira e de Desenvolvemento Rural Agro Noso para a realización dun programa sobre o desenvolvemento de novos modelos de xestión forestal na provincia de Pontevedra

Programa para o desenvolvemento e promoción de novos modelos de xestión de espazos forestais en vías de abandono que permitan unha boa xestión do monte na provincia de Pontevedra

Convenio de colaboración entre a Deputación de Pontevedra e a Unión Leiteira Galega para levar a cabo un programa formativo-divulgativo sobre o desenvolvemento de modelos de granxas verdes na provincia de Pontevedra

Programa formativo-divulgativo para o fomento de modelos sostibles de produción de alimentos que contribúan ao impulso ecolóxico da sociedade e a economía, así como sensibilizar a gandeiras e gandeiros e á poboación en xeral da provincia de Pontevedra sobre os beneficios das granxas verdes

<p>Convenio entre a Deputación de Pontevedra e a Axencia Estatal Consello Superior de Investigacións Científicas, M. P. (Misión Biolóxica de Galicia), para instrumentar unha subvención destinada á divulgación da investigación agroforestal na provincia de Pontevedra</p>	<p>Coñecer os desafíos agrarios e forestais aos que nos enfrontamos como sociedade a través da transmisión de coñecementos ligados aos traballos de investigación e os resultados da MBG, de modo que se incremente o coñecemento científico da sociedade da provincia de Pontevedra</p>
<p>Convenio de colaboración entre a Deputación de Pontevedra e a Universidade de Vigo de cara á regulación da convocatoria de axudas para o desenvolvemento de proxectos promovidos por persoal investigador dos campus de Vigo e Pontevedra 2023</p>	<p>Regulación da convocatoria de axudas para o desenvolvemento de proxectos promovidos polo persoal investigador da Universidade de Vigo, en concreto dos campus de Vigo e Pontevedra durante o ano 2023, entre cuxas liñas de investigación se atopa a biodiversidade e conservación de hábitats ou a agrobioloxía ambiental</p>
<p>Convenio de colaboración entre a Deputación de Pontevedra e o Consello Regulador Denominación de Orixe Protexida do Mexillón de Galicia para levar a cabo a renovación da infraestrutura tecnolóxica e a creación dunha exposición permanente na súa sede</p>	<p>Renovación da infraestrutura tecnolóxica, para adaptala ás demandas do sector e ás tecnoloxías de vangarda, e creación dunha exposición permanente na sede do Consello Regulador do Mexillón de Galicia oe contribuír así, por unha banda ao fomento e sensibilización da sociedade a favor da cultura, gastronomía e patrimonio autóctono, e, pola outra, á difusión dos valores intrínsecos de Mexillón de Galicia como produto e alimento nos aspectos histórico, económico, social, paisaxístico, gastronómico e nutricional, así como de garantía de orixe e calidade certificada polo seu selo de Denominación de Orixe Protexida (DOP)</p>

Proxectos

<p>Interlumes. Defensa contra incendios forestais na fronteira luso-española</p>	<p>Este proxecto ten por obxecto contribuír de maneira eficaz e eficiente a aumentar a resiliencia territorial para os riscos naturais transfronteirizos.</p>
<p>Biocosteiro. Conservación da biodiversidade en hábitats costeiros galego-portugueses da Rede Natura 2000 para promover e lograr un desenvolvemento equilibrado e sostible das economías locais</p>	<p>Este proxecto ten por obxecto mellorar a conservación de hábitats costeiros e hábitats de interese comunitario, principalmente de Rede Natura 2000, e especies asociadas na franxa marítimo-terrestre do espazo transfronteirizo que comprende a provincia de Pontevedra (Galicia- España) e Viana do Castelo (Portugal), ademais de reducir a presenza de especies exóticas invasoras, realizar accións de sensibilización a escolares e sociedade en xeral e promover e poñer en marcha un novo modelo de xestión turística responsable e sostible</p>

Programas e actuacións

Voando nas Rías Baixas

Sensibilización da poboación da provincia sobre os nosos recursos culturais e naturais, en especial da riqueza ornitolóxica, a través de cinco rutas para observar aves (Reserva Ornitolóxica-Complexo Intermareal Umia-O Grove, Foz da Ramallosa, ribeiras do río Umia, Brañas de Xestoso, praia da Lanzada, esteiro do Miño e enseada de San Simón) coordinadas pola asociación SEO/Birdlife

---

Bosques terapéuticos

Os bosques terapéuticos baséanse na terapia de *shinrin ioku* ou baño de bosque, técnica orixinaria do Xapón e que consiste en se internar na natureza para relaxar a mente e reducir o nivel de tensión. Debe ser unha experiencia consciente na que abrimos os cinco sentidos, respiramos fondo e camiñamos mentres conectamos coa contorna a un ritmo curador. Estas visitas guiadas leváronse a cabo no río Eifonso, illa de Tambo, Ruta da Pedra e da Auga, ponte colgante do Lérez, lago Castiñeiras, carballeira de San Xusto e ferverza do Toxa

---